

Bruselj, 31. julij 2024
(OR. en)

12626/24

Medinstitucionalna zadeva:
2024/0202(NLE)

UD 158
EEE 40

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	30. julij 2024
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2024) 343 final
Zadeva:	Predlog SKLEP SVETA o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Skupnem odboru, ustanovljenem s Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru, glede spremembe Protokola 4 o pravilih o poreklu k navedenemu sporazumu v zvezi s prepustnostjo med Regionalno konvencijo o panevro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu in prehodnimi pravili o poreklu

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2024) 343 final.

Priloga: COM(2024) 343 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 30.7.2024
COM(2024) 343 final

2024/0202 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Skupnem odboru, ustanovljenem s Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru, glede spremembe Protokola 4 o pravilih o poreklu k navedenemu sporazumu v zvezi s prepustnostjo med Regionalno konvencijo o panevro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu in prehodnimi pravili o poreklu

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o določitvi stališča, ki naj se v imenu Unije zastopa v Skupnem odboru iz Sporazuma EGP v zvezi s predvidenim sprejetjem sklepa o spremembi Protokola 4 k Sporazumu EGP.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP)

Cilj Sporazuma EGP¹ je z enakimi pogoji konkurence in spoštovanjem istih pravil spodbujati stalno in uravnoteženo krepitev trgovinskih in ekonomskih odnosov med pogodbenicami, da bi ustvarili homogen Evropski gospodarski prostor (v nadaljnjem besedilu EGP). Sporazum je začel veljati 1. januarja 1994.

2.2. Skupni odbor

Skupni odbor, ustanovljen v skladu z določbami člena 92 Sporazuma EGP, se lahko odloči, da bo spremenil določbe Protokola 4 o pravilih o poreklu. Skupni odbor sestavljajo predstavniki pogodbenic EGP. Skupni odbor oblikuje odločitve in priporočila v soglasju z Evropsko unijo na eni strani in državami Efte, ki nastopajo enotno, na drugi strani.

2.3. Predvideni akt Skupnega odbora

Skupni odbor naj bi na svoji naslednji seji ali z izmenjavo pisem sprejel sklep o spremembi določb Protokola 4 o pravilih o poreklu (v nadaljnjem besedilu: predvideni akt).

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Na prvem tehničnem sestanku o prehodnih pravilih o poreklu, ki je potekal 5. februarja 2020 v Bruslju, se je večina pogodbenic Regionalne konvencije o panevro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu (v nadaljnjem besedilu: Konvencija)² dogovorila, da se revidirana pravila Konvencije³ (v nadaljnjem besedilu: prehodna pravila o poreklu) izvajajo vzporedno s pravili Konvencije na prehodni dvostranski podlagi do sprejetja revidiranih pravil Konvencije.

Od 1. septembra 2021 med pogodbenicami Konvencije velja mreža dvostranskih protokolov o pravilih o poreklu, na podlagi katerih se že uporabljajo prehodna pravila, vključno v okviru Sporazuma EGP.

Cilj prehodnih pravil o poreklu je uvesti prožnejša pravila, da se olajša opredelitev statusa preferencialnega porekla za blago. Ker so prehodna pravila o poreklu na splošno prožnejša od tistih iz Konvencije, bi se blago, ki izpolnjuje pravila iz Konvencije, lahko štelo za blago s poreklom tudi v skladu s prehodnimi pravili o poreklu, razen nekaterih kmetijskih proizvodov, uvrščenih v poglavja 2, 4 do 15 in 16 (razen predelanih ribiških proizvodov) ter poglavja 17 do 24 harmoniziranega sistema, saj so za te proizvode prehodna pravila o poreklu drugačna ali strožja od pravil iz Konvencije.

¹ UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

² UL L 54, 26.2.2013, str. 4.

³ UL L 246, 22.9.2022, str. 133.

Prehodna pravila o poreklu se uporabljajo vzporedno s pravili o poreklu iz Konvencije, kar ustvarja dve različni območji kumulacije.

Prehodna pravila predvidevajo prepustnost med obema sklopoma pravil o poreklu, saj omogočajo izdajo naknadnega dokazila o poreklu na podlagi dokazila, izdanega v skladu s pravili Konvencije, če je izpolnjen pogoj, da zadevni izdelki izpolnjujejo zahteve obeh sklopov pravil.

Sedanja določba prehodnih pravil v zvezi s prepustnostjo med obema sklopoma pravil o poreklu (člen 21(1), točka (d), Dodatka A k Protokolu o pravilih o poreklu) je povzročila zapleten carinski postopek, ki gospodarskim subjektom preprečuje, da bi v celoti izkoristili prednosti uporabe prehodnih pravil vzporedno s Konvencijo.

Pogodbenici sta se dogovorili, da bosta prehodna pravila uporabljali vnaprej, da bi trgovinske tokove in carinske prakse prilagodili prihodnjemu začetku veljavnosti spremembe Konvencije (na kateri temeljijo prehodna pravila). Zato je primerno olajšati uporabo prepustnosti v preostalem času uporabe prehodnih pravil do začetka veljavnosti spremembe Konvencije.

Zato bi bilo treba člen 8 Dodatka A k Protokolu 4 spremeniti, da se olajša uporaba obstoječe prepustnosti med Konvencijo in prehodnimi pravili o poreklu.

Stališče EU v Skupnem odboru bi moral določiti Svet.

Predlagana sprememba je tehnične narave in se nanaša na trenutno veljavna prehodna pravila o poreklu med pogodbenicama ter ne vpliva na vsebino protokola o pravilih o poreklu. Zato ocena učinka ni potrebna.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU) ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje tudi akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“⁴.

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Skupni odbor je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s Sporazumom EGP.

Akt, ki naj bi ga Skupni odbor sprejel, je akt s pravnim učinkom.

Predvideni akt bo zavezujoč v mednarodnem pravu v skladu s členom 103, odstavek 1, Sporazuma EGP.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

⁴ Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija proti Svetu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na skupno trgovinsko politiko.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato prvi pododstavek člena 207(4) PDEU.

4.3. Zaključek

Pravna podlaga za predlagani sklep bi moral biti prvi pododstavek člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) PDEU.

5. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Poenostavitev v zvezi s prepustnostjo med Konvencijo in prehodnimi pravili o poreklu nima izmerljivega učinka na proračun EU, saj se njihovo področje uporabe nanaša predvsem na olajševanje trgovine in utrjevanje sodobnih praks carinskih organov. Poenostavitev je namenjena področjem, ki ostajajo v pristojnosti organov, ne da bi vplivala na vsebino pravil, na podlagi katerih blago pridobi status preferencialnega porekla, in olajšuje uporabo obstoječega načela prepustnosti.

6. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Ker bo akt Skupnega odbora spremenil Protokol 4 k Sporazumu, je primerno, da se po sprejetju objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Skupnem odboru, ustanovljenem s Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru, glede spremembe Protokola 4 o pravilih o poreklu k navedenemu sporazumu v zvezi s prepustnostjo med Regionalno konvencijo o panevro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu in prehodnimi pravili o poreklu

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 207(4), prvi pododstavek, v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Sporazum EGP (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) je Unija sklenila s Sklepom Sveta in Komisije 94/1/ESPJ, ES¹, veljati pa je začel 1. januarja 1994.
- (2) Sporazum vključuje Protokol 4 o pravilih o poreklu. Na podlagi člena 98 Sporazuma se lahko Skupni odbor, ustanovljen s členom 92 Sporazuma (v nadaljnjem besedilu: Skupni odbor), odloči, da bo spremenil določbe navedenega protokola.
- (3) Skupni odbor naj bi na svoji naslednji seji sprejel sklep o spremembi Protokola 4 k Sporazumu.
- (4) Primerno je določiti stališče, ki naj se v imenu Unije zastopa v Skupnem odboru, saj bo sklep za Unijo zavezujoč.
- (5) Na prvem tehničnem sestanku o prehodnih pravilih o poreklu, ki je potekal 5. februarja 2020 v Bruslju, se je večina pogodbenic Regionalne konvencije o panevro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu² (v nadaljnjem besedilu: Konvencija) dogovorila, da se revidirana pravila Konvencije³ (v nadaljnjem besedilu: prehodna pravila o poreklu⁴) izvajajo vzporedno s pravili Konvencije na prehodni dvostranski podlagi do sprejetja revidiranih pravil Konvencije.
- (6) Uporaba prehodnih pravil o poreklu zagotavlja prilagoditev trgovinskih tokov in carinskih praks, dokler 1. januarja 2025 ne začnejo veljati revidirana pravila Konvencije, na katerih temeljijo prehodna pravila o poreklu.

¹ Sklep Sveta in Komisije z dne 13. decembra 1993 o sklenitvi Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru med Evropskimi skupnostmi in njihovimi državami članicami na eni strani in Republiko Avstrijo, Republiko Finsko, Republiko Islandijo, Kneževino Lihtenštajn, Kraljevino Norveško, Kraljevino Švedsko in Švicarsko konfederacijo na drugi strani (UL L 1, 3.1.1994, str. 1).

² UL L 54, 26.2.2013, str. 4.

³ Sklep Sveta (EU) 2019/2198 z dne 25. novembra 2019 o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Skupnem odboru, ustanovljenem z Regionalno konvencijo o pan-evro-mediteranskih preferencialnih pravilih o poreklu, v zvezi s sprejetjem spremembe Konvencije (UL L 339, 30.12.2019, str. 1).

⁴ UL L 246, 22.9.2022, str. 133.

- (7) Od 1. septembra 2021 med pogodbenicami Konvencije velja mreža dvostranskih protokolov o pravilih o poreklu⁵, na podlagi katerih se že uporabljajo prehodna pravila o poreklu⁶.
- (8) Cilj prehodnih pravil o poreklu je uvesti prožnejša pravila, da se olajša opredelitev statusa preferencialnega porekla za blago. Ker so prehodna pravila o poreklu na splošno prožnejša od tistih iz Konvencije, bi se blago, ki izpolnjuje pravila o poreklu iz Konvencije, lahko štelo za blago s poreklom tudi v skladu s prehodnimi pravili o poreklu, razen nekaterih kmetijskih proizvodov, uvrščenih v poglavja 2, 4 do 15, 16 (razen za predelane ribiške proizvode) in poglavja 17 do 24 harmoniziranega sistema. Prehodna pravila o poreklu se uporabljajo vzporedno s pravili o poreklu iz Konvencije, kar ustvarja dve različni območji kumulacije. Zato bi bilo treba za lažjo uporabo prepustnosti med Konvencijo in prehodnimi pravili o poreklu iz člena 21(1), točka (d), Dodatka A k Protokolu 4 k Sporazumu spremeniti člen 8 Dodatka A k Protokolu 4 k Sporazumu –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Skupnem odboru, ustanovljenem s Sporazumom o Evropskem gospodarskem prostoru, glede spremembe Protokola 4 k navedenemu sporazumu, temelji na osnutku sklepa Skupnega odbora, priloženem temu sklepu.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*

⁵ EU, Islandija, Švica (vključno z Lihtenštajnom), Norveška, Ferski otoki, Izrael, Jordanija, Palestina (to poimenovanje se ne razlaga kot priznanje države Palestine in ne posega v posamezna stališča držav članic o tem vprašanju), Albanija, Bosna in Hercegovina, Kosovo (to poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova), Severna Makedonija, Srbija, Črna gora, Gruzija, Republika Moldavija in Ukrajina.

⁶ UL C, C/2024/1637, 20.2.2024.